

1. Perek 5 – why does Moshe give two different speeches to Pharaoh? What changes between the first and second speech?
2. Why is it so important that Hashem introduce himself by the Shem Havayah in his speech at the burning bush?
3. Why does G-d try to convey through the Makkot?
4. Why does Pharaoh ask that the frogs we removed “tomorrow”?
5. Why is he so interested that not a single Jewish animal died in Makkah #5?
6. What does it mean that G-d strengthened Pharaoh’s heart? Why would he do that?

א. ספורנו על שמות ד' כ"א: ד'

(כא) ואני אחזק את לבו כי בהיותו בלתי יכול לסבול המכות היה משלח את העם בלי ספק, לא מפני שיכנע לאל יתברך לעשות רצונו, ולזה חזק את לבו שיתאמץ לסבול המכות ולבלתי שלחם:

For he could not endure the plagues he would let the Israelites go, not because he was finally humbling himself before the Lord and do His will, but only in order to get relief from the plagues. This was not a good enough reason to grant him relief; therefore G-d reinforced his natural obstinacy.

ב. ספורנו על שמות ז' ג': א'

(ג) ואני אקשה הנה בהיות האל חפץ בתשובת רשעים ולא במיתתם, כאמרו חי אני נאם ה', אם אחפוץ במות הרשע, כי אם בשוב הרשע מדרכו וחיה, אמר שירבה את אותותיו ואת מופתיו, וזה להשיב את המצרים בתשובה, בהודיע להם גדלו וחסדו באותות ובמופתים, כאמרו בעבור זאת העמדתך, בעבור הראותך את כחי ועם זה היתה הכונה שישראל יראו וייראו, כאמרו למען שיתי אותותי אלה בקרב, ולמען תספר, ואין ספק שלולא הכבדת הלב היה פרעה משלח את ישראל בלי ספק, לא על צד תשובה והכנעה לאל יתברך, שיתנחם מהיות מורד, אף על פי שהכיר גדלו וטובו, אלא על צד היותו בלתי יכול לסבול עוד את צרת המכות, כמו שהגידו עבדיו באמרם הטרם תדע כי אבדה מצרים וזאת לא היתה תשובה כלל. אבל אם היה פרעה חפץ להכנע לאל יתברך, ולשוב אליו בתשובה שלמה, לא היה לו מזה שום מונע.

Seeing that G'd is interested in the sinner's repentance rather than his death “by My life, I do not want the death of the wicked but that he return from his wicked path and live”, G'd told Moses that He would bring on numerous plagues, all in order to increase the chances that Pharaoh would finally see the light and become a genuine penitent. He hoped that by demonstrating His greatness and His power this would eventually cause the Egyptians to recognise all this. At the same time, G'd also spelled out a similar thought in 9,16 but aimed at the Israelites, when He said: “that the only reason He had not yet killed Pharaoh was so that in the course of more plagues you, the Jewish people, would come to recognise both G'd's greatness and His patience.” He also wanted the Jewish people to learn how to both love and revere Him when they witnessed and thought about the meaning of all these plagues. There can be no question that without G'd stiffening Pharaoh's attitude from time to time, he would have collapsed much sooner and would have sent the Israelites on their desired journey. However, this would not have been the result of his repentance and humbling himself before the Lord, involving genuine regret about his previous errors, but the result of his impotence to withstand the pressure applied to him. He would have acted out of terror of what the next plague would do to him and to his country. If we needed confirmation of this, all we have to do is look at what his servants said to him when Moses threatened with the plague of locust. They said to him: “how long will you be obstinate, do you not see that Egypt will go down the drain.” If Pharaoh had wanted to subjugate himself to G-d and fully repent, nothing would have stopped him.

7. Why does G-d start hardening Pharaoh's heart after the Hail? What was G-d's original plan what happened now?
8. Why are Chazal conveying in these Midrashim?

א. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ד עמוד א

כיון דמשה הוה ידע, למה ליה למימר כחצות? - משה קסבר: שמא יטעו אצטגניני פרעה ויאמרו משה בדאי הוא. דאמר מר: למד לשונך לומר איני יודע, שמא תתבדה ותאחז. רב אשי אמר: בפלגא אורתא דתליסר נגהי ארבסר הוה קאי, והכי קאמר משה לישראל: אמר הקדוש ברוך הוא, למחר כחצות הלילה כי האידנא, אני יוצא בתוך מצרים.

ב. ילקוט שמעוני תורה פרשת וארא רמז קפו

ויהי ברד ואש מתלקחת [ט, כ"ד] א"ר יהודה ברבי סימון מתקאה לעשות שליחותיה, א"ר אחא משל למלך שהיו לו שני לגיונות קשים והיו נלחמין זה בזה וכיון שהגיעה מלחמתו של מלך עשו שלום ביניהם והלכו ועשו מלחמתו של מלך. כך אש וברד רכובים (צ"ל דבובים) זה בזה וכיון שהגיעה מלחמתו של הקדוש ברוך הוא במצרים עשו שלום ביניהם והלכו ועשו מלחמתו לעשות נס בתוך נס הה"ד המשל ופחד עמו עושה שלום במרומו.

ג. שמות רבה (וילנא) פרשת שמות פרשה א

הבה נתחכמה לו, להם לא נאמר אלא לו, אמר ר' חמא ב"ר חנינא, אמר בואו ונתחכמו לאלהיהם של אלו, נדונם בחרב, כבר כתיב (ישעיה סו) ובחרבו את כל בשר, לא נדון אותם אלא במים, שכך נשבע הקדוש ברוך הוא שאין מביא מבול לעולם, שנא' (שם /ישעיהו/ נד) אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ, והם אינם יודעים שעל כל העולם כלו אינו מביא אבל על אומה אחת מביא ועליהם אינו מביא אבל הם באים ונופלים לתוכן, שנאמר (תהלים סג) יגירוהו על ידי חרב מנת שועלים יהיו, (שמות יח) כי בדבר אשר זדו וגוי, בקדרה שבשלו בה נתבשלו,